

ÜLEVAADE EUROOPA KOMISJONI MAJANDUSE TOETUSMEETMETEST COVID-19 KRIISIS

Rahastu	Otse/läbi Eesti asutuste	Rakendav institutsioon	Kommentaariid
Kaitsetööstusfond	Projektitaotlus otse komisjonile	Euroopa Komisjon	<p>€160 miljonit (€10 miljonit sellest VKEdele)</p> <p>Taotluste tähtaeg 01.12.2020</p> <p>Pressiteade: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_20_595</p>
ESCALAR (<i>European Scale-up Action for Risk capital</i>)	Fondivalitsejad taotlevad otse	EIF. Tagab Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI).	<p>Investeeringute maht: : €1.2 miljardit</p> <p>Kellele: riskikapitalifondid (nii uued kui olemasolevad), mis keskenduvad kasvufirmade (VKEde) rahastamisele. Eesmärk on suurendada riskikapitali ja börsivälisesse ettevõtetesse investeerivate fondide investeerimissuutlikkust. ESCALAR raames toetatakse ka fondide sulgemist, võttes kohustusi kuni 50 % fondi mahust.</p> <p>Pressiteade: https://ec.europa.eu/estonia/news/20200409_investeerimisstrateegia_et</p>
EL tagatisega ettevõtuluslaenuid VKE-dele (€40 miljardit)	Läbi Eesti pankade ja krediidasutuste ¹	EIF. Tagab Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI).	<p>Laenumaht 40 miljardit eurot, mis on mõeldud üleminekulaenude, maksepuhkuste ja muude meetmete jaoks, mille eesmärk on leevendada VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate likviidsus- ja käibekapitalipiiranguid. Kavandatud rahastamispakett koosneb järgmistest osadest:</p> <ul style="list-style-type: none"> olemasolevatel programmidel põhinevad tagatisskeemid pankadele, mis on mõeldud koheseks kasutuselevõtuks ja millega kaasatakse kuni 20

¹ EIB/EIF krediidasutused Eestis: https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/search/en/financial-intermediaries?shs_term_node_tid_depth=697

			<p>miljardit eurot;</p> <ul style="list-style-type: none"> • likviidsusliinid pankadele, et tagada 10 miljardi euro suurune täiendav käibekapitali toetus väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele; • varaga tagatud väärtpaperite ostuprogrammid, et võimaldada pankadel väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate laenude portfelli riske üle kanda. Sellega kaasatakse veel 10 miljardit eurot toetust. <p>Programmist antakse olemasoleval InvestEU programmil põhjal EL tagatis pankadele, mille saab koheselt kasutusele võtta ja millega antakse ettevõtetele laene kuni 8 miljardi euro ulatuses; Peamiselt kasutatakse juba täna toimivaid Euroopa Investeeringufondi (EIF) COSME ja InnovFin programme.</p> <p>Hetkel on EIFi COSME ja InnovFin lepingud Swedbankil, Cordiant, TringVentures, Change Ventures, Voima Ventures, Europan Angels Fund ja OP pangal, nemad saavad hakata eritagatise kohe kasutama kui taotlus EIFi esitatud. Teised pangad saavad taotlema liitumist.</p> <p>Lisainfo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.eib.org/en/press/all/2020-086-eib-group-will-rapidly-mobilise-eur-40-billion-to-fight-crisis-caused-by-covid-19.htm • https://www.eib.org/en/about/initiatives/covid-19-response/index.htm • https://www.eif.org/what we do/covid-19-response/index.htm • https://ec.europa.eu/estonia/news/20200406_vke_laenu_tagatis_et • https://www.eif.org/what we do/covid-19-response/index.htm
EIB garantiifond (<i>European Guarantee Fund</i>)	Läbi Eesti pankade ja krediiasutuste ²	EIB	Laenumaht €200 miljardit, eelmise VKE toetusprogrammi laiendus, tagatisteks EL ja liikmesriikide panus €25 miljardit. Täpsed tingimused EIB poolt väljatöötamisel.

² EIB/EIF krediiasutused Eestis: https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/search/en/financial-intermediaries?shs_term_node_tid_depth=697

			Lisainfo: https://www.eib.org/en/press/all/2020-094-eib-group-moves-to-scale-up-economic-response-to-covid-19-crisis
Põllu- ja biomajanduse toetusprogramm (laenud)	Läbi Eesti pankade ja krediidasutuste ³	EIB. Tagab EFSI	<p>€700 miljonit mahus laene (kokku investeringuid 1.2 miljardit). EL eelarvest €7.5 kuni €50 miljonit.</p> <p>Rahastamise eesmärk on toetada eraettevõtteid, mis tegutsevad toiduainete, biopõhiste materjalide ja bioenergia tootmise ja töötlemise kogu väärtusahela ulatuses.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_20_588</p>

VALITSUSTELE

Tööhõive toetamise erakorraline rahastu (TERA, inglise keeles SURE) (€100 miljardit)	<p>TERA ehk tööhõive toetamise erakorraline rahastu, millega annab Euroopa Komisjon laene liikmesriikidele, et vähendada koondamisi ja tagada töötajatele sissetulek erinevate palgatoetuse skeemide abil. . Laenud põhinevad liikmesriikide tagatistel (ca 25%). Palgatoetuse skeem võimaldab ettevõtetel ajutiselt vähendada töötajate töötunde või töö täielikult peatada, seejuures annab riik sissetulekutoetust nende tundide eest, mil nad ei tööta. Füüsilisest isikust ettevõtjatele makstakse asendussissetulekut. Sisuliselt Eestis täna ajutiselt kasutatav Töötukassa palgatoetuse skeem.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/estonia/news/20200402_solidaarsusvahendid_et</p>
	EL eelarve struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamata summade kiire kasutuselevõtt (ca 60 miljardit). Komisjon tegi

³ EIB/EIF krediidasutused Eestis: https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/search/en/financial-intermediaries?shs_term_node_tid_depth=697

<p>(Täiendav) Covid19 viirusega võitlemise investeerimisalgatus (<i>Coronavirus Response Investment Initiative – CRII ja CRII+</i>) (€37 miljardit + €28 miljardit)</p>	<p>ettepaneku võtta koroonaviiruse kriisiga võitlemiseks kiiresti kasutusele seni veel kasutamata ühtekuuluvuspoliitika vahendid kogumahus ca 60 miljardit eurot. Ettepaneku järgi saaks Eesti kasutada koroonaviiruse vastu võitlemiseks 295 miljonit eurot (k.a. 73 miljonit kasutamata ettemaksetest)</p> <p>Paindlikkus. Kõik kulukohustustega sidumata vahendid kolmest ühtekuuluvuspoliitika fondist – Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfondist ja Ühtekuuluvusfondist – võetakse kasutusele rahvatervise kriisi mõju leevendamiseks. Selleks et vahendeid oleks võimalik ümber suunata sinna, kus neid kõige rohkem vajatakse, on edaspidi võimalik teha ülekandeid nii fondide vahel kui ka piirkondade, kategooriate ja poliitikaeesmärkide vahel. Peale selle loobutakse kaasrahastamise nõudest. Haldusmehhanismi lihtsustatakse. Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi reeglid muutuvad paindlikumaks, et kaitsta kalurite ja vesiviljelustootjate sissetulekut.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/coronavirus-response/ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/qanda_20_458</p>
<p>EL erakorralise toetuse rahastamisvahend <i>Emergency Support Instrument</i> (€2.7 miljardit)</p>	<p>Rahastusvahendi abil saab Euroopa Komisjon a) osta või hankida hädaabi otse liikmesriikide nimel ning jagada meditsiinivahendeid, nagu maskid ja respiraatorid; b) pakkuda rahalist abi ja koordineerida tegevust kiireloomuliste vajaduste korral, näiteks meditsiiniseadmete ja patsientide piiriüleisel transpordil; c) toetada mobiilsete välihaiglate ehitamist. Tänu nendele vahenditele saab EL toetada ka liikmesriikide testimissuutlikkust ning asjakohaseid meditsiiniuuringuid. Võimalusel korraldab komisjon hanked otse liikmesriikide nimel ja suunab abi sinna, kus see on vajalik.</p> <p>Vahendite jagamise üle otsustab Euroopa Komisjon. Töösse on kutsutud rakkerühm. Algatuse rakendamiseks teeb komisjon koostööd liikmesriikide terviseametite, rahvusvaheliste organisatsioonide ja valitsusvälise sektoriga. Arvesse võetakse ka liikmesriikidega peetavaid täiendavaid konsultatsioone ja liikmesriikide konkreetseid taotlusi.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_20_582 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/QANDA_20_577</p>
<p>rescEU meditsiinivahendite</p>	<p>RescEU varu on Euroopa ühise esmaabivahendite varu (hingamisaparaadid, kaitsemaskid ja laborivarustus), mida rahastab</p>

<p>varu (€380 miljonit)</p>	<p>Euroopa Komisjon ning mida hakatakse hoidma ühes või mitmes liikmesriigis. Vahendite hankimise eest hakkab komisjoni kaasabil vastutama riik või riigid, kus varu asuma hakkab. Hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskus haldab vahendite jaotamist, et tagada nende kiire jõudmine sinna, kus neid kõige rohkem vajatakse.</p> <p>Liikmesriik, kes soovib rescEU varusid hoida oma riigis, saab taotleda Euroopa Komisjonilt otsetoetust (90%). RescEU vahendeid saab kasutada kui riiklikud vahendid ja teised ELi vahendid (Euroopa elanikkonnakaitse ühisressursid) on ammendunud.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_20_476 https://ec.europa.eu/estonia/news/20200319_rescEU_varu_et</p>
<p>Euroopa Stabiilsusmehhanismi (ESM) ennetav krediitiliin (€240 miljardit)</p>	<p>9. aprillil otsustasid ELi euroala liikmesriikide rahandusministrid avada euroala liikmesriikidele Euroopa Stabiilsusmehhanismi krediitiliini kuni 2% abi sooviva liikmesriigi SKP-st (2019.a. lõpu seisuga). Ainus krediitiliinile juurdepääsu nõue on kohustus kasutada seda krediitilimiiti COVID-19 kriisist tingitud otsete ja kaudsete tervishoiu-, ravi- ja ennetuskulude rahastamise toetamiseks. Krediitilimiit on saadaval kuni kriisi lõppemiseni. Vahendid on kättesaadavad paari nädala jooksul.</p> <p>Lisainfo: https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2020/04/09/report-on-the-comprehensive-economic-policy-response-to-the-covid-19-pandemic/</p>
<p>EL Solidaarsusfondi laiendamine (€800 miljonit)</p>	<p>ELi Solidaarsusfondi vahenditest saab taotleda rahastust rahvatervise kriisiolukorra puhul kokku 800 miljoni euro ulatuses. Juhul kui sellest kogusummast ei piisa, siis vähendatakse eelarvet proportsionaalselt kõigi abikõlblike taotlejate vahel. Rahastust saab eeldusel, et riigi kulutused elanikkonna toetamiseks ja haiguse leviku piiramiseks on kriisi esimeste avalike meetmete võtmise kuupäevale järgneva 4 kuu jooksul hinnanguliselt üle 1,5 miljardi euro 2011. aasta hindades või üle 0,3% kogurahvatulu. (Eesti puhul 76,6 miljonit eurot). Fondist saab rahastada 2.5% kuni 6% avaliku sektori kuludest.</p> <p>Euroopa Liidu solidaarsusfondist saab katta riiklike kulutustes nt meditsiinilist abi osutamine elanikkonnale, elanikkonna kaitsmine haigestumise ohu eest, sealhulgas haiguste leviku ennetamine, seire või kontroll, rahvatervise tõsiste ohtude vastu võitlemine või nende mõju leevendamine. Erakorralisi meetmeid võib rahastada tagasiulatvalt alates esimese ametliku meetme võtmise päevast ja kuni nelja kuu möödumiseni kriisi lõppemisest.</p> <p>Taotluste tähtaeg Euroopa Komisjonile on 24. juuni 2020. Kõiki taotlusi vaadatakse korraga, misjärel esitab komisjon abisumma de</p>

	<p>ettepaneku Euroopa Parlamendile ja ELi nõukogule kinnitamiseks.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/solidarity-fund/covid-19 https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/solidarity/pdf/20200401_EUSF_thresholds_health_emergencies_2020.pdf</p>
<p>Eelarveraamistiku vabastusklausel</p>	<p>Eelarveraamistiku vabastusklausel võimaldab liikmesriikidel harilikult kehtivatest Euroopa eelarveraamistiku nõuetest (nt eelarve tasakaal) ajutiselt kõrvale kalduda.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/estonia/news/20200320_eelarveraamistik_et</p>
<p>EL Merendus- ja Kalandusfond (€160,3 miljonit)</p>	<p>Komisjon on loobunud Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) kulutamata ettemaksete tagasikutsumiseks kuni programmi sulgemiseni. Lisaks on komisjon riikidele maksnud 2020. aasta iga-aastase ettemakse (160,3 miljardit) varem, et neid vahendeid saaks kasutada kriisi lahendamiseks ja kalandus- ja vesiviljelussektori kriisist põhjustatud sotsiaalmajandusliku koormuse leevendamiseks.</p> <p>Lisaks on leevendatud EMKF'i kasutamise tingimusi (nt suurem ettemakse ja paindlikkus rahade kasutamisel). Kalandussektor saab abi ka üldisest riigiabi klauslist (max 120 000 eurot ettevõtte kohta kuni 31 detsember 2020) jt üldistest majandusmeetmetest.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/2020-factsheet-coronavirus_en.pdf https://ec.europa.eu/fisheries/press/coronavirus-commission-launches-2020-emff-pre-financing-process_en</p>
<p>EL Ühine Põllumajanduspoliitika</p>	<p>Põllumajandussektorit toetavad kriisisituatsioonis järgmised EL meetmed: rohelised koridorid kaupade liikumiseks, hooajatöötajate liikumine, laenud või garantiid tegevuskulude katmiseks kuni 200 000 euro ulatuses. Lisaks pikendati ühise põllumajanduspoliitika raames otsetoetuse taotluste esitamise tähtaega 15. juunini 2020, suurendatakse otsetoetuste ja maaelu arengu toetuste ettemakseid ning pakutakse kohapealsete kontrollide jaoks täiendavat paindlikkust, et vähendada füüsilise</p>

	<p>kontakti vajadust ja halduskoormust.</p> <p>Hiljuti vastu võetud riigiabi ajutise raamistiku kohaselt võivad põllumajandustootjad nüüd saada toetust kuni 100 000 eurot põllumajandusettevõtte kohta ning toiduainete töötlemise ja turustamisega tegelevad ettevõtjad kuni 800 000 eurot. Mõnel juhul võib seda täiendada veel kuni 25 000 euroga.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/factsheet-covid19-agriculture-food-sectors_en.pdf https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_et#euroopa-keskpanga-ja-euroopa-investeerimispannga-otsustav-tegevus https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/coronavirus-response_et</p>
Euroopa Keskpanga meetmed	<ul style="list-style-type: none"> Negatiivse intressimääraga laenuid pankadele (kuni -0,75%) kuni 3 triljoni euro ulatuses kuni kolmeks aastaks. See on seni madalaim EKP pakutud intressimäär. Sellised meetmed soodustavad eeldatavalt panku laenama ligikaudu 125 miljardi euro ulatuses rohkem kui muidu. Pankadele on loodud ka spetsiaalne tagatisnõuete leevendamise pakett, mis on eelkõige suunatud väiksematele ettevõtetele, füüsilisest isikust ettevõtjatele ja eraisikutele. Need meetmed peaksid julgustama panku andma laenu mikroettevõtetele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele (kelle juurdepääs laenuvõimalustele on tavaliselt piiratum) ning neid refinantseerima Euroopa Keskpang kuulutas lisaks varem otsustatud 120 miljardi euro suurusele programmile välja ajutise 750 miljardi euro suuruse era- ja avaliku sektori võlakirjade varaostukava. Koos EKP muude varaostukavadega võimaldab see osta kuni käesoleva aasta lõpuni võlakirju rohkem kui 1 triljoni euro väärtuses. Eesti Pank saab selle kava raames soetada mh börsil noteeritud Eesti riigifirmade võlakirju ja valitsuse võlakirju teiseselt turult. <p>Lisainfo: https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2020/html/ecb.blog200409~3aa2815720.et.html</p>
Teadusuuringud	<ul style="list-style-type: none"> EL on kaasanud kuni 140 miljonit eurot vaktsiinide, uute ravimeetodite, diagnostiliste testide ja meditsiinüsteemide väljatöötamiseks. Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammist „Horisont 2020“ on eraldatud 18 projektile ja 140 uurimisrühmale 48,5 miljonit eurot

	<ul style="list-style-type: none"> • Innovatiivsete ravimite algatuse raames käivitati erakorraline projektikonkurss, mida rahastatakse programmist „Horisont 2020“ kuni 45 miljoni euroga. Sama suure summa käib välja ka farmaatsiatööstus. • Komisjon pakkus eriti uuenduslikule vaktsiinide arendajale CureVacile kuni 80 miljonit eurot toetust, mis antakse ELi tagatisena Euroopa Investeerimispanga laenule. Ettevõtte eesmärk on alustada vaktsiini kliinilist testimist hiljemalt 2020. aasta juunis. • Euroopa Innovatsiooninõukogu rahastamisvahendi „Accelerator“ raames korraldatud 164 miljoni euro suurune projektikonkurss on meelitanud ligi märkimisväärset hulgal idufirmasid ja ettevõtjaid uuendustega, mis võivad samuti aidata pandeemiaga võidelda. <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/health-research-and-innovation/coronavirus-research-and-innovation_en</p>
<p>Tolli- ja käibemaksuvabastus meditsiini-vahenditele</p>	<p>3. aprillil otsustas Komisjon vabastada (tagasiulatuvalt 30. jaanuarist) ajutiselt tolli- ja käibemaksust kolmandatest riikidest imporditud meditsiiniseadmed ja kaitsevahendid. Meede hõlmab maske ja kaitsevahendeid ning testikomplekte, hingamisaparaate ja muid meditsiiniseadmeid. Meedet kohaldatakse 6 kuu jooksul ja seda on võimalik täiendavalt pikendada.</p> <p>Lisainfo: https://ec.europa.eu/estonia/news/20200401_meditsiiniseadmete_import_VAT_et</p>

Eurorühma 9. aprilli kokkuvõtte majandusmeetmetest: <https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2020/04/09/report-on-the-comprehensive-economic-policy-response-to-the-covid-19-pandemic/>

Euroopa Komisjoni koduleht kriisimeetmetest: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/economy_et#coronavirusresponseinvestmentinitiative